

(OB 30. OBLETNICI DO)

Razvoj samoupravljanja v ELMI

Organizacija podjetja je skozi vsa pretečena obdobja bila precej raznolika. Predno orišemo današnji trenutek Elme je prav, da si za ilustracijo ogledamo začetek upravljanja oziroma samoupravljanja v Elmi.

Povojni sistem, ki je baziral na administrativnem upravljanju gospodarstva, je živel sorazmerno kratko obdobje. 5. julija 1950 ga je z zakonom o upravljanju državnih podjetij in višjih gospodarskih združenj po delovnih kolektivih zamenjal samoupravni sistem, ki je odprl nove možnosti iniciativi in ustvarjalnosti delovnih ljudi. V Elmi smo izvolitev prvega delavskega sveta in njegovo prvo zasedanje obeležili s svečano prireditvijo. Tedanji generalni direktor direkcije elektroindustrije Milenko Deberlet je izročil prvemu predsedniku delavskega sveta podjetja pokojnemu Venčeslavu Verbcu, kot simbol, velik kovan ključ, na pročelju vhoda v tovarno pa smo odkrili spominsko ploščo, na kateri je zapisan datum 16. 9. 1950.

V naslednjih letih se je samoupravljanje vse bolj približevalo neposrednim proizvajalcem. To se je najprej zgodilo z ustanovitvijo ekonomskih enot in obratnih delavskih svetov. Ekonomske enote so se oblikovale po obratih: montaža, orodjarna, vrtalnica, avtomati, brusilnica z galvaniko, transformatorji, ključavničarji, tehnične službe in uprava ter ekonomska enota Gorenja vas.

Leta 1961 je takratni delavski svet Elme potrdil prvo organizacijsko shemo podjetja. Oddelki so se takrat preimenovali v sektorje, vodje oddelkov pa v šefe.



V spomin na zgodovinski dan je ob vhodu v tovarno vzdana spominska plošča

Septembra istega leta je delavski svet sprejel tudi sklep o decentralizaciji samoupravljanja v Elmi.

Po tej decentralizaciji so dobile poleg delavskega sveta svoje svete tudi ekonomske enote. Delavski svet pa je še naprej ostal najvišji organ samoupravljanja v podjetju.

Svojo pravo vsebino je dobilo samoupravljanje z uveljavljanjem

notranje zakonodaje v podjetju z oblikovanjem samoupravnih aktov. Že leta 1953 smo v Elmi sprejeli prvi tarifni pravilnik — ki je bil sicer delno pogojen z normativi prejšnjega administrativnega urejanja. Na področju samoupravnega normativnega urejanja je prišlo do bistvenejše spremembe v letu 1958, ko smo sprejeli pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Le tega smo izoblikovali na temelju lastnih izkušenj. Tarifnemu pravilniku se je pridružil še premijski pravilnik za spodbudo strokovnih kadrov, ki se je seveda še večkrat izpopolnjeval. Za tiste čase je že omejeval vreden pravilnik o novatorstvu in racionalizacijah. Nekoliko pozneje smo v Elmi sprejeli še naslednje pravilnike: pravilnik o požarni varnosti, pravilnik o zdravstveno tehničnem varstvu, pravilnik o standardnih časih in normah, pravilnik o stanovanjski izgradnji in druge.

Med drugimi akti v okviru notranje samoupravne zakonodaje podjetja je zlasti pomemben pravilnik o delovnih razmerjih, ki je sicer doživel več sprememb, kar velja tudi za statut podjetja.

Dne 17. 3. 1970 je sprejel delavski svet nov statut, ki je predvidel novo organizacijsko shemo. Ena od značilnosti spremembe je, da nimamo več »klasičnega« upravnega odbora, ampak več odborov za posamezna pomembnejša področja.

Eden od pomembnih samoupravnih sklepov Elminega kolektiva je bila tudi uvedba krajšega delovnega časa. Najprej smo 1. aprila 1962 vpeljali 46-urni delovni teden. Za pogoj smo postavili enako oziroma še večjo proizvodnjo ter ekonomičnejše in rentabilnejše poslovanje.

Uvedba krajšega delovnega časa se je obnesla. Zato je lahko 26. 11. 1967 delavski svet sprejel sklep o prehodu na 42-urni delovni teden, ki smo ga istega leta s 1. decembrom začeli izvajati.

Delavski svet podjetja je dal jeseni leta 1972 tudi prvo pobudo za uveljavitev ustavnih dopolnil. Imenoval je statutarno komisijo in ji zaupal nalogo, da pripravi pogoje za organizacijo samoupravljanja v skladu z amandmaji tako, da bo uveljavljeno načelo, da naj odločanje o bistvenih vprašanjih, kot so dohodek, njegova delitev, razpolaganje s sredstvi, urejanje medsebojnih odnosov, pripada tistim, ki so glede teh vprašanj neposredno prizadeti in zainteresirani. Pri tem delu je bila zlasti aktivna organizacija ZK v podjetju. Na njeno pobudo je bil večkrat sklican takratni politični aktiv podjetja, ki je dal smernice kako naj se naša delovna organizacija v prihodnje samoupravno organizira.

(Nadaljevanje na 2. strani)



Z izgradnjo tovarne se je razvijalo tudi samoupravljanje

Zaščita in pogoji dela v računskem centru

Za vsakega dovolj poučenega in razgledanega varnostnika je zavarovanje katerega koli računalniškega centra hudim sanjam enakovredna naloga. Poleg zaposlenih v centru — tehnikov in inženirjev, ki vzdržujejo računalniške naprave, pa programerjev, analitikov in tako naprej, ki skrbijo za računalniško znanje, ima dostop v računalnik, čeprav iz daljave, dolga vrsta uporabnikov.

Bridke izkušnje učijo varnostnike, da so najbolj učinkoviti in najpreprostejši ukrepi ter takoj pritaknejo medtem že slovitogodbo o veliki ameriški zavarovalnici, ki je imela v gosteh delegacijo nekega ženskega društva. Gostjam so razkazovali vso hišo

in nazadnje, kajpak tudi računski center. Pa so obiskovalke pobrale tu in tam kakšno luknjano kartico, pač kot spominek in potem je zavarovalnica nekaj mesecev hirala zaradi plazu napak in zastojev v računskem centru, dokler niso zaslutili vzroka.

Zato je dandanes povsod po svetu dostop do računalnikov zlasti večjih, strožje omejen, kot so marsikateri državne ustanove, vključno policije.

Velike računalniške naprave ogrožajo seveda še prenekateri, precej vsakdanje stvari: požar in poplave, pa vlomi, slabo delovna klima naprav, preveč vlage in preveč prahu in še marsikaj.

Računalniško znanje (software) je mnogo težje zavarovati kot naprave (hardware), čeprav ima celo večjo vrednost. Seveda je računalniško znanje vselej napisano na nek nosilec, bodisi na luknjasto kartico, magnetni trak, disk ali kako drugače. Z običajnimi ukrepi, enakimi kot pri računalniških napravah, skušamo zavarovati najprej to. Pomagamo si še drugače; od vsega računalniškega znanja si napravimo vsaj še eno kopijo, ki jo varno spravimo nekam drugam, tako da ni verjetno uničenje obeh izvodov. To pa terja izredno dobro organizacijo v računskem centru in jeklen red, kajti kopije računal-

niškega znanja so bore malo vredne, če jih sproti in z nezmotljivo doslednostjo ne dopolnjujemo in popravljamo.

In kaj imamo od vsega naštetega v naši delovni organizaciji? Pogoji v prostorih za delo so neprimerni. Delamo v bivših prostorih galvanike. Stene, čeravno plastične odpadajo, tla so neizolirana, le beton je pokrit z itilonom. Prostorji so prenizki, nikakršnih prezračevalnih naprav ni. Kanalizacija v hodniku pa ni popolnoma nič zaščiteni proti vsemogočnim vonjem in vdirom v kletne prostore.

Tudi v prostore »RC« lahko pride skoraj vsak, ne le zaposleni v tovarni, saj nemalokrat zaide v kletne prostore tudi človek, ki išče službo ali je prišel na pogovore, upravičene ali manj upravičene. Naj omenim še, da je tudi ogrevanje za upravo v naših skladišnih prostorih, tako da so nosilci podatkov dostikrat neuporabni ali poškodovani. Tudi skladišče SLO ima prehod preko naših prostorov. Tudi voda je zalila naš center pred leti, zaradi ventila centralne kurjave, ki je popustil zaradi mraza. S požrtvovalnostjo uslužbenca centra, ki je zaščitil centralno enoto, srce računskega centra, potem pa dežural še 40 ur, da je ostalo zaščiteno po predpisih. Kljub nenehnim zahtevam, da nam stanje izboljšajo, ostaja vse po starem.

Dva direktorja, trije organizatorji, trije programerji, en operater in administrator, pet luknjačic in trije uslužbenci so zamenjali oddelke. To je podatek, ki je v zadnjih petih letih pretresel oddelke in nemalokdo od teh je odšel zaradi slabih delovnih pogojev. In do kdaj bo še trajalo tako stanje?

Janez Kepić

(Nadaljevanje s 1. strani)

RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA V ELMi

Pri delu na temelju statutarnih določil sta najvažnejšo vlogo odigrala politični aktiv in statutar na komisija. Prva analiza, ki jo je pripravila statutar na komisija, ki so ji pomagale podkomisije je bila v juliju 1973 predložena zboru delovnih ljudi. Izid glasovanja je bil: pogoji za organiziranje TOZD ne obstajajo, večina je za skupno DO. Naloga s tem seveda še ni bila končana. Okrožno gospodarsko sodišče je DO vpisalo v sodni register kot enovito delovno organizacijo, dobili smo pravno veljavo pri poslovanju, vendar smo s strani SO Bežigrad v septembru 1974 dobili urgenco, da ponovno pristopimo k delu, saj nismo zadovoljili vsem elementom iz zakona o konstituiranju.

Ponovna analiza, ki so jo pripravile strokovne službe, je imela nekoliko drugačno obliko kot prva, in na osnovi te analize je delovna organizacija formirala pet temeljnih organizacij združenega dela. Tako so nastale v marcu leta 1975 naslednje TOZD:

na področju Črnuče: Gospodinj-ski aparati, Transformatorji, Orodjarna, v Lendavi Elektromaterial ter v Čatežu Elektromaterial.

Za opravljanje skupnih zadev pa so temeljne organizacije organizirale Delovno skupnost skupnih služb, ki se delijo v naslednje sektorje:

— kadrovsko organizacijski sektor

— ekonomsko finančni sektor

— tržno planski sektor in

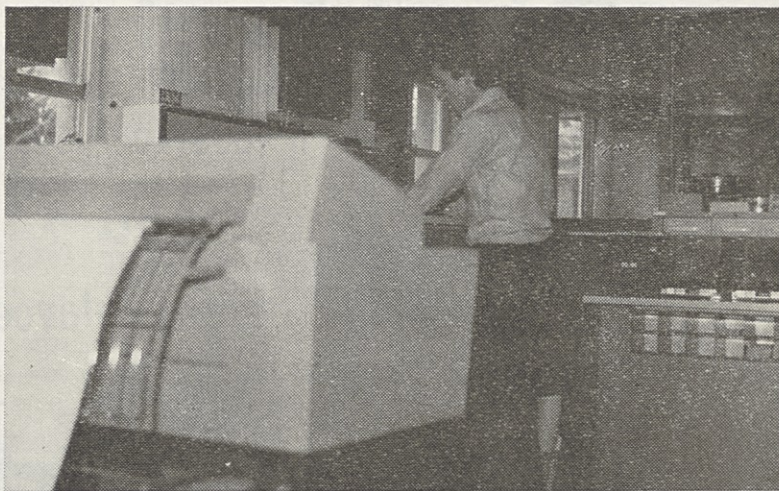
— tehnološko razvojni sektor

Predno so začele posamezne TOZD samostojno delati je preteklo precej časa, vloženega pa je bilo mnogo dela. Da danes posamezne TOZD lahko samostojno delajo in si svoj ustvarjeni dohodek delijo, ima vsekakor veliko zaslugo vodstvo podjetja, saj je danes Elma organizirana in registrirana popolnoma v skladu z določili Zakona o združenem delu.

Posamezne TOZD imajo svoje politične organizacije ter samoupravne organe.

O stvareh znotraj TOZD razpravljajo in odločajo delavci sami, to pa je rezultat največje akcije na področju samoupravljanja v naši delovni organizaciji, akcije, ki ji je ob 30. obletnici podjetja pomembno dati še poseben poudarek.

Štefan Kranjec



Iz AOP v ELMi

Nova galvanika — da ali ne?

Investicijska dejavnost v TOZD Elektroinstalacijski material Lendava in Elektromaterial Čatež dobro poteka. Investicijsko sanacijski programi, ki so izdelani za celotno tovarno Elma, so v obeh omenjenih TOZD že v realizaciji. V Lendavi in Čatežu so pričeli z razširitvijo in modernizacijo tehnološkega procesa, s tem pa tudi s predvideno večjo proizvodnjo.

Veliko zaposlenih delavcev v TOZD Gospodinj-ski aparati Črnuče in bralce Stika zanima, kakaj predvidena investicija v Črnučah ne poteka z isto »hitrostjo« kot v Lendavi in Čatežu.

Obiskal sem direktorja TRS ing. Zupančiča in ga prosil za strokovno mnenje in oceno, kaj je s predvideno investicijo v TOZD Gospodinj-ski aparati Črnuče; novo galvaniko, stiskalnici in sploh novim delom TOZD Gospodinj-skih aparatov.

Direktor TRS mi je v glavnem podal naslednje misli in informacije; investicija v TOZD Gospodinj-ski aparati je po fizičnem obsegu neprimerno večja, poleg tega pe tudi tehnološko zahtevnejša od investicij v Lendavi in Čatežu. Investicije v TOZD GA niso namenjene samo za objekte

in stroje za povečanje obstoječe proizvodnje, temveč v glavnem za zahtevno tehnološko tehnično opremo. Sem spada oprema za stiskalnice, avtomatska galvanika, čistilna naprava za odpadne vode, zaklonske in sploh celotni del nove tovarne.

Predvidena oprema in tehnološki proces avtomatske galvanike in čiščenja odpadnih vod imajo velik vpliv na ekologijo okolja. Bodoča nova galvanika senahaja na meji II. vodnega rezervata Ljubljane. Za takšne investicije, ki imajo lahko zelo negativen vpliv na okolje in ekologijo, so potrebne obsežne ekološke raziskave in ustrezna soglasja.

Preizkus tal in vpliv talnice za izvedbo galvanike je bil že izvršen, saj je želja, da bi galvanika bila izvedena oziroma zgrajena v kletni izvedbi. Trenutno je v izdelavi lokacijska dokumentacija za novi del tovarne. Pridobljeno je tudi soglasje vodnega gospodarstva za spremembo GUP. Istočasno je v pripravi srednjeročni razvoj Elme, ki ima vpliv na urbanistično ureditev spodnjega dela Črnuče, to je tudi tovarniškega območja.

V strokovnih službah je trenutno tudi v pripravi tehnološka

dokumentacija za pridobivanje mnenja in soglasja o ekoloških vplivih galvanike in odpadnih vod.

Za izvedbo vseh teh del je potreben številčno močan strokovni kader, ki ga v kratkem preteklem obdobju ni bilo za aktivno delo na tem področju.

Dela na področju investicij v TOZD GA torej niso zamrli. Potrebno bo veliko dela za pridobitev soglasij in lokacijske dokumentacije, kar je osnova za nadaljnje delo.

Po predvideni oceni naj bi v letu 1979 pričeli z gradbenimi deli, opremo pa bi nabavili v letu 1980.

Torej se iz stare galvanike tudi v prihodnjem letu ne bomo selili v novo. V stari galvaniki bomo izrabljene galvanске banje in instalacije nadomestili z novimi ter uredili galvanška tla.

Vsi zaposleni v obratu galvanike skupaj z ostalimi strokovnimi sodelavci se bomo potrudili, da bomo s skupnimi napori in z razumevanjem poskušali doseči cilje plana proizvodnje, ki ni — in ne bo majhen.

Jože Bolcar

Patenti, tehnične izboljšave in koristni predlogi

Socialistična izgradnja je tesno povezana z razvojem tehnike in zahteva stalno ustvarjalno delovanje za njeno izpopolnitev. Tehnično ustvarjanje delovnih množic dobiva izreden elan, kakršen v kapitalizmu ni mogoč. Iz novega socialističnega odnosa delovnih ljudi do sredstev za proizvodnjo in delo, se poraja vse večji razcvet izumov in tehničnih izboljšav, vse večja pripravljenost zavestnih socialističnih ljudi, da svojo izumiteljsko dejavnost opredeljujejo v interesu družbe.

Inventivna dejavnost, ki na področju tehničnega razvoja za jema izumiteljstvo, novatorstvo in racionalizatorstvo, postaja v našem času eden od najpomembnejših dejavnikov sodobnega razvoja proizvodnih sil v družbi.

V vseh razvitih državah se zavedajo, da so izumi in patenti samo dve strani enega in istega ekonomskega problema. Zato je v teh državah število domačih izumov, zaradi njihove pravne zaščite neposreden pokazatelj stopnje tehnične in ekonomske razvitosti. O tem toliko ne odločajo absolutne številke, temveč bolj relativno število prijavljenih izumov v enem letu na milijon prebivalcev. V razvitih državah je okrog 400–1000 izumov na milijon prebivalcev. V Jugoslaviji pa samo 45.

Leta 1975 smo pri nas dosegli največje število prijavljenih patentov — 1095. Od tedaj dalje tega števila nikoli nismo dosegli ampak smo celo nazadovali. (Leta 1972 samo 895 prijav). To ni stagniranje, ampak usodno zaostajanje, posebno če vemo, da je bilo leta 1950 v naši industriji samo 9366 zaposlenih, ki so imeli dokončane tehnične fakultete in visoke šole, leta 1970 pa skoraj štirikrat več (34.142). Pri tem se moramo s strahom vprašati, kje je ustvarjalna iniciativa vse te množice in kako to, da vse naše znanstvene institucije niso zmogle dati letno niti 40 iznajdb, ki bi bile zrele za patentno prijavo. Primerjave so več kot zaskrbljujoče: v razvitih državah pride ena patentna prijava na 20 znanstvenikov, pri nas pa skoraj na 200. Tudi glede novatorstva stanje ni niti malo boljše kot pri iznajdbah, ki dajejo novo kvaliteto v

razvoju uporabne tehnike, medtem ko so novatorstvo, tehnično izpopolnjevanje ali racionalizacija, ne glede na to, kako jih označujemo, dopolnjevanje in izpopolnjevanje obstoječe tehnologije. Če poskušamo na podlagi razpoložljivih podatkov ugotoviti, kakšen bi bil ekonomski učinek množične inventivne dejavnosti pri nas, dobimo naslednje rezultate:

Povprečni prihranek ali povečani dohodek za eno tehnično izboljšavo, ki je izračunan iz poročil delovnih organizacij združenega dela, je znašal leta 1970 okrog 50.000 din. Če bi v inventivno dejavnost uspelo vključiti le 10% zaposlenih, bi bila vrednost povečanih dohodkov vsako leto:

— v slovenski industriji $26.000 \times 50.000 = 1,3$ milijarde

— v jugoslovanski industriji $150.000 \times 50.000 = 7,5$ milijarde kar pomeni približno eno tretjino osebnih dohodkov v istem letu. Zanimivo podoba razkrije tudi ovrednotenje gospodarskih učinkov, ki jih lahko dosegamo z izkoriščanjem izumov. Pri povečanem inventivno-inovacijskem delu naj bi dosegli na 50 do 100 tehničnih izboljšav vsaj 1 koristno uporabljeni izum.

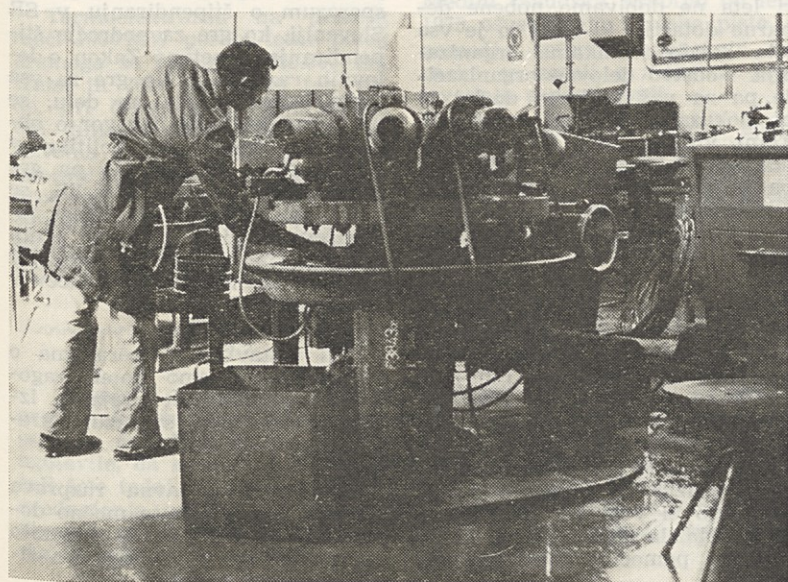
Torej bi z izkoriščanjem izumov dobili letno:

v slovenski industriji $300 \times 1.000.000 = 300$ milijonov din;

— v jugoslovanski industriji $2000 \times 1.000.000 = 2$ milijardi din.

Vendar pa je treba upoštevati, da izumi dajejo učinke dlje. Povprečno lahko računamo, da prinašajo izumi prihranke 7 let, tehnične izboljšave pa v povprečju prinašajo prihranke 2 leti.

Letna osnova din		Letna odškodnina		Višina odškodnine din	
				min.	max.
do 5.000	15 %			300	750
5.001 do 25.000	750 din + 11 %	razlika nad 5.000		750	2.950
25.001 do 50.000	3.000 din + 10 %	razlika nad 25.000		3.000	5.500
50.001 do 110.000	6.000 din + 7 %	razlika nad 50.000		6.000	9.500
100.001 do 200.000	10.000 din + 5 %	razlika nad 100.000		10.000	15.000
200.001 do 500.000	15.000 din + 4 %	razlika nad 200.000		15.000	27.000
500.001 do 1.000.000	27.000 din + 3 %	razlika nad 500.000		27.000	42.000
42.000 din + 2 %		razlika nad 1.000.000		42.000	—



Delavca je potrebno spodbuditi, da išče nove tehnološke rešitve

To jugoslovansko stanje lahko enostavno prenesemo tudi na našo delovno organizacijo. Tudi pri nas je stanje na področju inovatorstva zelo zaskrbljujoče.

Sedaj smo z novo reorganizacijo ustanovili v vsakem TOZD in DSSS komisije za inventivno dejavnost. Te komisije naj bi pospešile inventivno-inovatorsko dejavnost v naši delovni organizaciji. Razen teh komisij pa bo potrebno v delovni organizaciji zaposliti strokovnjaka, ki se bo profesionalno ukvarjal z inovacijsko-novatorsko politiko. Pri vsem tem je pomembna organiziranost inovatorske dejavnosti. Shematski prikaz inovacijskega procesa ima naslednje zaporedne faze:

1. rojstvo ideje
2. oblikovanje zasnove — projektiranje
3. izdelava in preizkušnja prototipa
4. zavarovanje izuma
5. ugotavljanje ekonomske upravičenosti za prehod v redno proizvodnjo
6. redna proizvodnja
7. plasma na trgu

Rojstvo ideje je tista faza v inovacijskem procesu, ki pomeni največ, ki daje avtorju pravico na lastništvo patenta, tehnične izboljšave ali koristnega predloga ter pravico do denarne odškodnine.

V delovni organizaciji pa se je potrebno potruditi, da bi našli pota za spodbujanje oblikovanja idej, da bi novo znanstveno odkritje tehnološko čimbolje izkoristili, ali kako iz že znanih znanstvenih rešitev ustvariti nove kombinacije, ki bodo dale

je dejansko neposredno samostojno ustvarila pogoje za pridobitev pravice do izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga in je prva prijavila svojo rešitev na ustreznem mestu.

PRIJAVA IDEJE:

Izum, tehnično izboljšavo ali koristen predlog je potrebno v pisni obliki posredovati komisiji za inventivno dejavnost v TOZD ali DSSS, odvisno od tega, kje je delavec, ki predlaga, zaposlen. Delavec, ki je zaposlen v TOZD Gospodinjki aparati, poda svojo idejo komisiji za inventivno dejavnost v TOZD Gospodinjki aparati.

KAJ MORA VSEBOVATI PRIJAVA:

Prijavi morajo biti priloženi podrobni opisi, skice, risbe, vzorci ali izračuni ter druge dokazilne listine, s pomočjo katerih se lahko ugotovi pomen izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga.

Pri oblikovanju dokumentacije se lahko delavci poslužijo članov komisije in ostalih strokovnih delavcev, ki so dolžni pomagati predlagatelju.

Izumitelj ali avtor lahko prijavijo tudi zamisel ali nedokončno obdelan izum, tehnično izboljšavo ali koristen predlog.

KDO LAHKO PODA IDEJO:

Vsak član delovne skupnosti Elma ne glede na katerem delovnem mestu dela, kot tudi druge osebe izven delovne skupnosti

nove boljše tehnološke rešitve, izdelke ali materiale.

Mnogokrat imajo delavci koristne predloge, vendar jih ne prijavijo, zato ker ne vedo kam bi se obrnili ali pa zato, ker mislijo da je njihov predlog nepomemben. Vsak predlog je potrebno prijaviti, le na ta način bomo uspeli povečati število tehničnih izboljšav in koristnih predlogov, s tem pa zmanjšati materialne stroške. O tem, ali je nek predlog koristen ali ne, pa odloča strokovna komisija.

V pričujočem članku bi delavce-inovatorje rad opozoril na pot, ki jo je potrebno opraviti ob rojstvu ideje, da se ideja registrira in o pravicah, ki jih imajo lastniki.

KDO JE NOSILEC IDEJE:

Za predlagatelja izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga se šteje tista oseba, ki

lahko predlagajo delovni organizaciji Elma izume, tehnične izboljšave in koristne predloge.

ODŠKODNINE:

Avtor tehnične izboljšave ali koristnega predloga, čigar predlog je delavski svet sprejel, dobi takoj enkratno simbolično nagrado. Višina nagrade zavisi od pomembnosti originalnosti in domiselnosti predloga ter od poklicne usmeritve in izobrazbene stopnje avtorja.

Za uporabo izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga pa dobi avtor še odškodnino. Pri izumih se odškodnina plačuje 6 let, pri koristnih predlogih ter tehničnih izboljšavah pa se odškodnina plačuje 3 leta.

Višina odškodnine oziroma nadomestila, ki pripada izumitelju ali avtorju se izračuna s pomočjo (Nadaljevanje na 4. strani)

V SOZD TEGO da ali ne

Ob proučevanju nove ustave, so delavci večine delovnih organizacij po naši državi sprevideli, da se bo potrebno združevati v večje organizacije, kar naj bi zmanjševalo fiksne stroške, omogočalo hitrejši razvoj kakor tudi boljše nabavo surovin ter prodajo izdelkov. Tudi v Elmi smo začeli razmišljati o takšnem povezovanju, vendar pa nam obstoječi SOZD v Sloveniji, ki združuje delovne organizacije elektro in kovinske predelovalne industrije, niso odgovarjali. Tako se je izoblikovala zamisel, da bi lahko večina delovnih organizacij, ki so sodelovale v poslovni skupnosti Maris in še nekatere druge ustanovile novi SOZD, ki bi ustrezal njihovim potrebam. Po nekaj manjših analizah je bilo 1975 sklenjeno, da se ustanovi SOZD TEGO.

V začetku je kazalo, da bo vse lepo in prav, vendar pa so se stvari kasneje začele obračati v nasprotno smer. Skupne službe SOZD, ki so se le počasi ustanovljale, so imele največ dela s samim seboj, delovnim organizacijam združenim v SOZD pa so posvečali le malo pozornosti. Ko so delavci opazili, da njihova vložena sredstva ne bodo še tako kmalu obrestovana, so začeli izražati nezadovoljstvo. Najboljši dokaz za takšno nezadovoljstvo je bil neuspeh referendum Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD TEGO. Da ne bi taval v temi, se je skupni delavski svet odločil, da ustanovi posebno komisijo, ki naj bi ugotovila vzro-

ke neuspelega referenduma o spremembah SS o združevanju v SOZD, ter analizirala materialno-ekonomske interese povezovanja DO ELMA v SOZD TEGO.

Komisija je po dvomesečnem delu ter ob sodelovanju posebne strokovne komisije podala Skupnemu delavskemu svetu poročilo, ki je vsebovalo materialno-ekonomsko oceno, oceno neuspešnih referendmov, možnost drugih povezav ter predlagala ukrepe. Kratek povzetek poročila je naslednji:

Materialno-ekonomska ocena:

Ugotovljeno je, da je sestav SOZD TEGO takšen, da niti v bližnji prihodnosti ne zagotavlja povečanja obsega poslovanja ali racionalnejšega gospodarjenja v proizvodnih programih Elme. Poslovne zveze, ki jih ima Elma z nekaterimi članicami SOZD TEGO, izvirajo že iz preteklih let, enake poslovne zveze pa razvija Elma tudi z drugimi DO, ki niso članice SOZD TEGO. Elma je s svojimi tremi proizvodnimi programi dokaj heterogena organizacija in mora za vsak program iskati različne povezave, SOZD TEGO pa verjetno ne bo mogla nikoli izoblikovati takšne organizacije, ki bi lahko služila vsem programom Elme.

Ocena neuspešnih referendmov:

Komisija je bila mnenja, da je skoraj nemogoče v celoti raziskovati vzroke neuspešnih referendmov, verjetno pa bi kakšna anonimna anketa med delavci dala nekatere podatke. Komisija je bila mnenja, da referendum niso uspeli predvsem zaradi subjektivnih vzrokov, kot so:

— Vodstvo SOZD in nekateri odgovorni delavci izhajajo iz Elme.

— V letnem poročilu o delu vodstva SOZD je bilo razvidno,

da so se angažirali le v razreševanju nekih sistemskih, načelnih, globalnih vprašanj s tendenco koncentriranja funkcij v skupne službe, namesto da bi se ukvarjali s povezovanjem DO znotraj SOZD.

— Vodstvo SOZD in nekateri litične in samoupravne organe SOZD uporabljalo za kritiziranje poslovanja DO, s čimer si je prisvajalo funkcije, ki jih imajo občinski organi in s tem ustvarjalo videz težnje po oblikovanju ne-kakšne generalne direktije, ki bi vladala TOZD in DO.

— Finančno poročilo SOZD je pokazalo, da sredstva, ki so jih prispevale DO, niso bila najbolj ekonomično uporabljena.

— Na zborih pred referendumom, predstavniki SOZD niso prikazali nekega jasnega ekonomskega koncepta razvoja SOZD, ampak so govorili le o zaslugah pri urejanju carinskih sistemov, pri pridobivanju sredstev za investicije v Elmi ter pri zastopanju na višjih forumih.

Druge možnosti povezovanja:

Komisija je bila mnenja, da je preuranjeno sklepati o nadaljnjih možnostih povezovanja, vendar pa bodo morali direktorji TOZD skupaj z direktorjem DO in drugimi strokovnimi sodelavci skrbno proučiti, kako se naj povezujejo posamezne TOZD ali celotna DO.

Ukrepi:

Komisija je predlagala, da se izvede referendum za izločitev DO Elma iz SOZD TEGO.

Na podlagi navedenega so se delavci v vseh TOZD v Elmi na referendumih 14. in 20. junija ter 8. avgusta z večino glasov odločili, da se Elma izloči iz SOZD TEGO.

Božidar Brečko

Nov samoupravni sporazum o izobraževanju v ELMI

Izobraževanje je eno od širokih področij dejavnosti v naši delovni organizaciji. Dosedanji akti s tega področja so že zastareli, glede na novo zakonodajo s področja delovnih razmerij in štipendiranja.

Samoupravni sporazum ureja planiranje sredstev in vrste izobraževanja, uvajanja novih delavcev, pripravništvo, šolanje ob delu, funkcionalno izobraževanje, štipendiranje, osnovno šolanje odraslih in način urejevanja izobraževanja učencev v gospodarstvu.

Namen tega akta je, da bi to področje pravno uredili v skladu z zakoni in interesi delovnih ljudi TOZD in DSSS. Sam akt bo v javni razpravi.

Samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo ELMA govori v 3. členu, točka 10, da se TOZD dogovorijo o preskrbi kadrov in njihovem strokovnem usposabljanju.

Ta določba je hkrati temelj sporazuma o izobraževanju. Štipendiranjem in šolanjem učencev v gospodarstvu, si TOZD načrtno priskrbijo nove kadre. Ostala področja sporazuma pa urejajo strokovno usposabljanje delavcev v združenem delu.

S tem sporazumom se bomo delavci TOZD in DSSS dogovorili, kako bomo uresničevali ta del skupne poslovne oziroma kadrovske politike v delovni organizaciji.

Stremljenje po novih strokovnih kadrih in po izobraževanju delavcev, bi morala biti točka združevanja interesov TOZD in DSSS. Kajti le z nenehnim obnavljanjem že pridobljenih strokovnih znanj in omogočanjem pridobitve novih znanj, bomo zagotovili pravega delavca na pravo mesto v procesu dejavnosti delovne organizacije.

Omenjeni akt se ne opira samo na sporazum o združitvi, ampak tudi na Zakon o delovnih razmerjih. Ko gre za področje pripravništva pa na Samoupravni sporazum o štipendiranju v SR Sloveniji, ko gre za področje štipendiranja, zopet na Zakon o delovnih razmerjih. Ko gre za vse vrste izobraževanja ob delu, se opira na Družbeni dogovor o oblikovanju kadrovske politike v ljubljanskih občinah. Ko pa gre za osnovno šolanje odraslih, se opira na Zakon o poklicnem izobraževanju in urejanju učnih razmerij in ko gre za področje urejanja izobraževanja učencev v gospodarstvu.

Pri sestavljanju sporazuma o izobraževanju, smo hoteli zagotoviti kompleksnost urejanja izobraževanja, zato sporazum ureja toliko področij.

Verjetno bo javna razprava osnutke sporazuma še močno dopolnila, da bo končno besedilo in vsebina res v skladu z našimi skupnimi interesi.

Mirko Povšnar

(Nadaljevanje s 3. strani)

letne osnove za izračun odškodnine po tabeli.

Izumitelj ima pravico do denarne odškodnine tudi v primeru, če delovna organizacija eno leto po pridobitvi patenta ni pričela z njegovim izkoriščanjem.

Komurkoli uspe »pogrnati« kaj novega ali mu uspe z novo tehnološko rešitvijo znižati proizvodne stroške, naj to čimprej prijavi komisiji za inventivno dejavnost. To bo v obojestransko korist. Pri tehnoloških inovacijah pričakujemo predvsem:

— manjšo porabo delovnega časa,

— manjšo obrabo orodij, strojev in opreme,

— povečanje kapacitete,

— prihranke pri materialu ali energiji, zamenjavo dražjih surovin s cenejšimi,

— večjo varnost pri delu, manjši napor, odpravljene motnje okolja,

— izboljššan medfazni ali notranji transport.

Pri izboljšavah, usmerjenih na končne izdelke pa pričakujemo posebno naslednje elemente:

— izboljšanje kvalitete, večjo trajnost izdelkov,

— lepa oblika — moda, lepa embalaža,

— znižanje cene,

— uvedba več tipov ali povsem novih izdelkov,

— širša uporabnost izdelkov.

Franc Krašovec

BVP — DRAGOCENA POMOČ PRI REŠEVANJU MANJŠIH FINANČNIH TEŽAV ZAPOSLENIH

Že od leta 1967 namreč deluje v Elmi (Črnuče) blagajna vzajemne pomoči. Njen glavni namen je, nuditi članom manjšo finančno pomoč v nepredvidenih trenutkih.

Članstvo v BVP je prostovoljno, trenutno pa je vključenih 210 delavcev v članstvo BVP. Vsak član se obvezuje na 100 din mesečnega prispevka, ki je na vpogled in v uporabo, vpisnina za nove člane pa je 5 din. Posojila odobrava predsednik BVP, in sicer za TOZD Gospodinjki aparati in TOZD Transformatorji, namestnik predsednika pa za TOZD Orodjarna in pa za DSSS. Najvišji znesek posojila je 3.000 din, ki je potrebno vrniti v največ 10-tih obrokih z 2% obrestmi (za honorar blagajniku). BVP ima tudi upravni in nadzorni odbor, ki se ju voli vsaki dve leti. Sedanji člani odbora so naslednji:

Upravni odbor: Novak Štefan — predsednik
Vodišek Viktor — nam. predstn.
Bergoč Marta — blagajnik
Burkeljca Tončka — namestnik blagajnika

Nadzorni odbor: Djogić Štefan — predsednik
Cerar Marta — član
Zadravec Štefan — član

Zamuda Josip — član

Odbora se sestajata po potrebi, obravnavata tekoče probleme okrog višine prispevka, posojil in razdeljevanja posojil ter samega blagajniškega poslovanja. Glavni problem, s katerim se že dalj časa ukvarjamo, je ta, da razmišljamo o razpustitvi BVP. Zakaj, boste rekli? Že več kot štiri leta ne dobivamo nobene denarne dotacije, ki nam jo je vsa leta dajala sindikalna organizacija. Vodstvo delovne organizacije pa za naš problem doslej še ni pokazalo posebne pozornosti. Edini vir dohodka BVP je 100 din od vsakega člana BVP, kar pa je izredno malo v primerjavi s potrebami, ki jih imajo delavci v nujnih primerih, ko so v denarnih stiskah.

Ravno sedaj prihaja jesenski čas, to je čas za nabavo razne vrste ozimnice. Ta trenutek bi potrebovali vsaj 3 stare milijone, da bi vsakemu članu BVP in tudi drugim, nudili posojilo po 2.000 din. Saj vsi vemo, da so osebni dohodki proizvodnih delavcev prenizki za današnjo dragino, zato bi v veliki meri lahko BVP oblažila stisko tistim, ki so denarne pomoči najbolj potrebni!

Marta Bergoč

Kako obvladati sonce

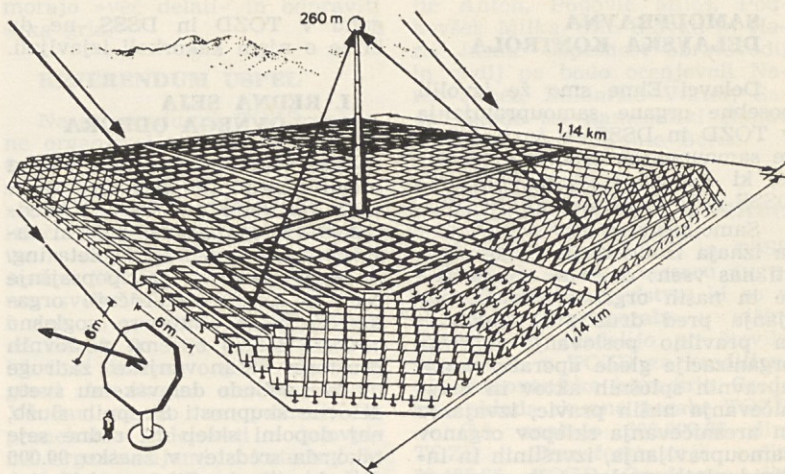
Da bi našli cenejši vir energije, ki bi pri pridobivanju ne onesnaževal okolja, strokovnjaki vse bolj iščejo tehnološke možnosti za izkoriščanje sončne energije. Na Soncu, tem gigantskem nuklearnem reaktorju, se spontano odvija kontrolirana fuzija vodikovih jeder, pri čemer nastaja temperatura okrog 150 milijonov stopinj.

Samo zaradi elektromagnetnega sevanja izgubi Sonce vsako sekundo 4 milijone ekvivalentne mase. En gram te mase ima energetsko moč kot 3000 ton dobrega oglja ali 25 milijonov kilovatnih ur električne energije. Od te energije sprejme Zemlja samo 180 milijonov kilovatov.

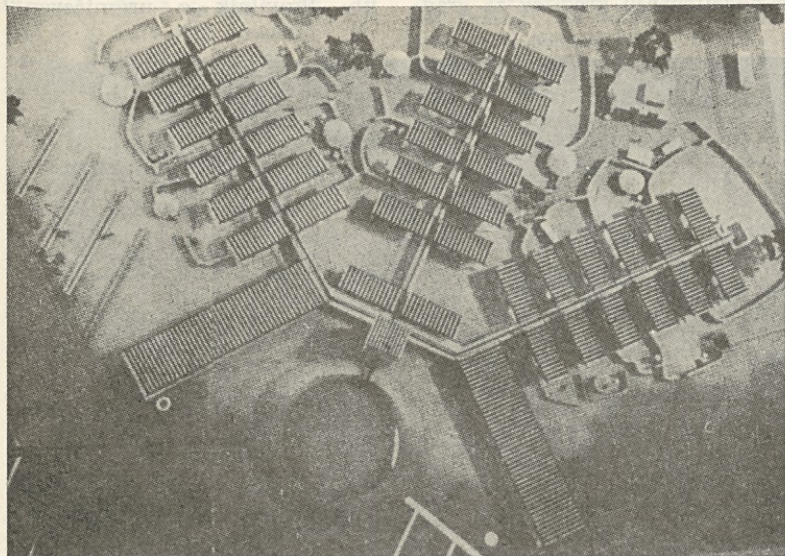
razen tega pa si človek s tem otežuje tudi pogoje življenja zaradi onesnaževanja. Da se dobi enaka moč (1000 Mw) iz sončne energije, pa je potrebno samo 5,15 km² površine, če je izkoristek 100 %. Pri 20 % izkoristku pa 30 km².

Šestčlanski družini je za dnevne energetske potrebe dovolj 6 m² za izkoriščanje sončne energije, primerne površine, kjer lahko pridobimo 12 kW električne energije. Za isto količino energije bi na primer morali uporabiti 1,3 m³ plina.

Poleg tega pa je Sonce kot vir energije čist in brezplačen. Ljudje so to energijo koristili že od davnine: stari Grki so z njo prižigali ogenj na Olimpu, Arhi-



Rezervoar s toplo vodo: Ogledala koncentrirajo sončno žarčenje s 50 ha na vrh stolpa višine 260 m; voda v njem izpareva in poganja turbino termoelektrarne moči 100 kW



Maketa instalacije za namakanje 200 ha v Senegal. Pod kolektorji, ki so podobni strehi, se nahaja moderno naselje v pravi puščavi

CLOVEK IN ENERGIJA:

Svet letno potroši 7,5 milijona ton ekvivalentnega oglja s kalorično vrednostjo 8000 kcal/h. Ocenjuje se, da imamo rezerve za okrog 600.000 let, vendar ne smemo pozabiti, da tudi število ljudi in njihove potrebe rastejo eksponentno. Da pridobimo 1 kilovatno uro energije, mora zgoriti 300 g premoga, 230 g nafte ali 160 g plina, toda ta energija nam »pada z neba« vsak trenutek. Tehnologije izkoriščanja te energije pa se šele učimo.

Termoelektrarna na premog moči 1000 MW porabi letno poleg premoga še približno 380.000 ton zraka in 7000 do 40.000 ton vode, pri čemer proizvede 370.000 ton dima in 600.000 ton pepela, oziroma 3.150.000 ton jalovine, če uporabljamo srednje kaloričen premog. Tak način proizvodnje energije pomeni neodgovorno trošenje surovin, ki so neobhodno potrebne za kemično industrijo,

med je pri Sirakuzi zažgal floto Rimljanom.

Zanimivo je, da je največ sončne energije tam, kjer je potrebno vložiti največ dela, da se narava oplemeniti in da je najekonomičnejša tam, kjer so druge vrste energije zelo drage (puščave, planine).

OSNOVNI TEHNOLOŠKI PROBLEMI:

Od leta 1968 so v Nigeriji v uporabi sončne baterije pri predvajanju šolskega TV programa; v Afriki, Mehiki in Izraelu napajajo črpalke za namakanje, v Medini (Saudska Arabija) od leta 1973 osvetljujejo letalske piste s pomočjo baterij. Japonci in Izraelci so začeli z masovno proizvodnjo sončnih peči.

Pri izkoriščanju sončne energije, nastopajo zaradi njenega majhnega energetskega fluksa in neenakomerne razporeditve v času in prostoru trije osnovni problemi: zbiranje, koncentriranje in hranjenje.

Komisije za delovna razmerja v TOZD in DSSS, so na svojih prvih sejah že obravnavale zahteve za varstvo pravic na odločbe o osebnih dohodkih, ki so jih delavci naslovili na delavske svete in ugotovile, da so sicer nekatere utemeljene, vendar bodo o njih odločali šele tedaj, ko bodo posebne komisije delavskih svetov pregledale vrednotenje opravil na posameznih delovnih mestih. O odločitvah komisij za delovna razmerja v TOZD in DSSS, bodo vsi, ki so vložili zahtevo za varstvo pravic, tudi obveščeni.

Materiali za zbiranje sončne energije morajo biti dobri absorberji, predvsem črna telesa, hkrati pa odlični pretvorniki v električno ali kakšno drugo vrsto energije.

Za koncentriranje sončne energije, kar je najbolj važno za doseganje visokih temperatur v sončnih pečeh (na Japonskem so take peči že za 700 W) so najbolj primerni materiali iz katerih se izdelujejo ogledala. Aluminij za to ni primeren.

Za majhne potrebe so za skladiščenje energije najbolj primerni materiali kot so pesek, mivka in drugi gradbeni materiali, tla pod zgradbami ali pa samo voda. Če gre za skladiščenje večjih količin energije, moramo imeti povsem drugo tehnologijo. Ena od možnosti bi bila izkoriščanje sončne energije za črpanje vode na večje višine, ta pa bi se prek noči koristila v hidrocentralah. Slaba stran tega je to, da je potreba po energiji največja podnevi in ne ponoči.

PRETVARJANJE SONČNE ENERGIJE:

Najbolj perspektivna oblika izkoriščanja sončne energije je proizvodnja vodika v fotoelektrično-kemijskih celicah. S fotolizo vode — na 1500 °C del vodne pare disocira v vodik in kisik, za

ločenje pa služi paladijeva membrana — je na ta način možno v 8 urah pridobiti 8 milijonov I in jih pretvoriti v 160 g vodika, katerega energija je 2,7-krat večja od energije enake količine klasičnega goriva. Razen tega je ta tehnologija tudi zelo čista.

Najboljši materiali za fotoelektrično pretvarjanje so fotoreceptorji, narejeni iz silicija ali kadmijevega sulfida. Fotoreceptorske baterije imajo poleg dobrih lastnosti (se ne kvarijo, nimajo gibljivih delov), to pomanjkljivost, da so drage. Take baterije uporabljamo v ročnih urah in žepnih računalnikih.

MOŽNOST UPORABE:

Sončne hiše so v Evropi zaenkrat še v eksperimentalni fazi. V ZDA in na Japonskem pa je ta tehnika že močno razširjena.

KAKO IZKORIŠČAMO SONČNO ENERGIJO V JUGOSLAVIJI:

Imamo sončno peč v Piranu, nekaj patentov, nekaj strokovnjakov svetovnega slovesa. Izkoriščanje sončne energije smo dali v razvojni plan, toda za raziskovanje se še ne odvajajo sredstva, čeprav so pri nas raziskovanja enakega kot drugje in imamo izredne pogoje za proizvodnjo elementov doma.

Franc Krašovec



Samoupravni organi so sklenili

SAMOUPRAVNA DELAJSKA KONTROLA

Delavci Elme smo že izvolili posebne organe samoupravljanja v TOZD in DSSS — to je odbor samoupravne delavske kontrole, ki štejejo v vsaki TOZD in DSSS po 3 člane in 2 namestnika.

Samoupravna delavska kontrola izhaja iz družbene odgovornosti nas vseh: delovne organizacije in naših organov samoupravljanja pred družbo za zakonito in pravilno poslovanje delovne organizacije glede uporabe samoupravnih splošnih aktov in uresničevanja naših pravic, izvajanja in uresničevanja sklepov organov samoupravljanja, izvršilnih in individualnih poslovnih organov, kakor tudi odgovornosti za zakonito in smotno uporabo družbenih sredstev ter gospodarski položaj in poslovanje TOZD oziroma DSSS.

Delovanje članov odbora samoupravne delavske kontrole je javno, za svoje delo odgovarjajo delavcem, ki smo jih izvolili.

Pravica in dolžnost vseh delavcev Elme je, da preprečimo družbeno škodljive pojave:

- kršitev samoupravnih pravic delavcev;
- zloraba pooblastil in pristojnosti;
- kršitev predpisov družbenih dogovorov in sklepov samoupravnih organov;
- kršitev poslovne morale in pojavi nelojalne konkurence;
- kršitev poslovne in druge tajnosti TOZD oziroma DSSS;
- nepravilno prisvajanje družbenega premoženja in neupravičeno bogatenje;
- prilaščanje osebnih dohodkov, ki niso v skladu z rezultati dela in mimo veljavnih družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov;
- neracionalno trošenje družbenih sredstev in nesmotno gospodarjenje z njimi;
- pojavi podkupovanja, tatvine in korupcije;
- pojavi nevestnega poslovanja in dela;
- in drugi podobni, družbeno škodljivi pojavi, ki prizadejejo družbeno lastnino ali pravice delavcev, ki izhajajo iz dela.

Pri uresničevanju dela na področju samoupravne delavske kontrole, smo vsi delavci TOZD in DSSS dolžni sodelovati s člani odborov pri odpravljanju in preprečevanju že omenjenih pojavov.

Člani odborov imajo pravico vpogleda v finančne in knjigovodske podatke in listine ter druge podatke, ki so v zvezi s poslovanjem TOZD in DSSS, pravico zaprositi za pomoč strokovne službe in zunanje organe družbene in državne kontrole ter vključiti samoupravne organe in družbenopolitične organizacije za odpravo negativnih pojavov v TOZD in DSSS.

Nihče ne more in ne sme biti poklican na odgovornost, ker je sprožil postopek delavske kontrole.

Člani odborov imajo pravico in dolžnost, da z ugotovljenimi pojavi in svojim mnenjem seznanijo delavce, samoupravne organe in službe TOZD in DSSS.

Odbori samoupravne delavske kontrole anonimnih prijav ali predlogov ne obravnavajo, le v izrednih primerih jih odstopijo pristojni strokovni službi ali or-

ganu v TOZD in DSSS, ne da bi se o njem kakorkoli izjavljali.

I. REDNA SEJA POSLOVNEGA ODBORA

Novi člani poslovnega odbora so se dne 24. 8. 1978 prvič sestali. Izmed sebe so izvolili predsednika Franca Ravnikarja in namestnika predsednika Stoleta ing. Bugarja, seveda na poprejšnje mnenje družbenopolitičnih organizacij Elme. Nato so soglasno odobrili izbiro opreme poslovnih prostorov Stanovanjske zadruge in dali pobudo delavskemu svetu delovne skupnosti Skupnih služb, naj dopolni sklep 25. redne seje tako, da sredstev v znesku 90.000 din, ki jih je Stanovanjski zadruški odbor iz sredstev nepredvidenih v planu investicij za leto 1978, le-ta vrne v roku 2 let. Ugotovili so še, da je izbira sušilne peči tip 3 SC-180/180—200 C za sušenje sestavnih delov transformatorjev, ki jo bodo nabavili v tovarni Rade Končar v Zagrebu pravilna. Kot zadnjo točko dnevnega reda pa so člani pregledali gradivo za sejo skupnega delavskega sveta in določili datum seje.

IZVAJANJE DOLOČIL ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Zakon o združenem delu je pričel veljati že 11. 12. 1976. Za izvršitev nalog in obveznosti je zakon postavil dva roka, in sicer do 31. 12. 1977 morajo delavci urediti dohodkovne odnose, do 11. 12. 1978 pa vse ostale naloge. Prav je, da sedaj kritično pregledamo kaj smo v preteklem letu izvršili in kaj še moramo čimprej storiti. Pri tem moramo predvsem ugotoviti, da s samim sprejemom samoupravnih splošnih aktov naloge še niso izpolnjene, kajti cilj, ki ga hočemo doseči, je vsebinska preobrazba družbenoekonomskih odnosov ob ustvarjanju, pridobivanju, razporejanju in delitvi dohodka ter prisvajanja OD v združenem delu. Prehod v novo kvaliteto odnosov, družbeno preobrazba osnov ekonomskih odnosov mora spodbuditi delo, da bo obrodilo povečanje lastne in družbene produktivnosti. Delavec mora biti ne le družbenopolitično, ampak tudi ekonomsko zainteresiran, da z novo vlogo opravlja vse tiste funkcije v proizvodnji in v družbeni reprodukciji, ki jih ima po ustavi in zakonu.

Pregled izvršenih nalog:

V preteklem letu smo posvečali največ pozornosti samoupravnim organiziranosti in dohodkovnim odnosom. Pristopili smo k premeščanju posameznih tehnologij, s tem pa smo že zagotovili takšne poslovne predmete temeljnih organizacij, kot jih zakon zahteva — namreč samo eno glavno dejavnost. Sočasno je tekkel tudi postopek razporejanja kadrov iz skupnih služb v TOZD in to iz tistih področij, kjer so skupne službe opravljale naloge le za eno TOZD. S tem procesom je delovna skupnost Skupnih služb šele pričela dobivati tisti smisel, ki ga ima po ustavi in zakonu, da nastopajo kot servis temeljnim organizacijam združenega dela za vsa skupna opravila, nujna za nemoten potek poslovanja in da ni subjekt nekega združevanja ampak nastopa kot posledica združevanja.

Temeljni kamen izvajanja določil zakona o združenem delu smo delavci TOZD in DSSS postavili s sprejetjem samoupravnega sporazuma o združevanju v DO Elma, s statutom DO Elma in statuti TOZD in DSSS s samoupravnim sporazumom o pridobivanju dohodka pri skupnem prihodku in samoupravnim sporazumom o skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje in delitev dohodka in osebnih dohodkov, ki je osnova za Pravilnike o ugotavljanju dohodka in delitvi sredstev za OD v TOZD in DSSS s spremembami.

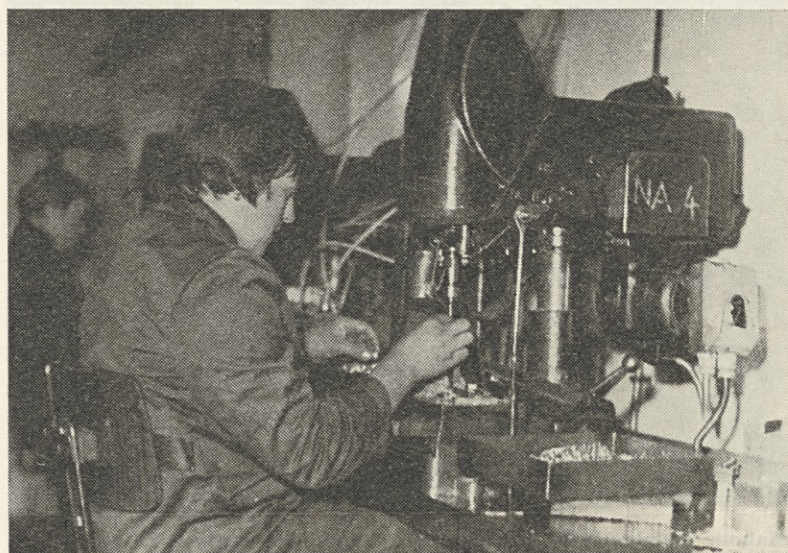
Odnose znotraj delovne organizacije pa urejamo po že sprejetih splošnih aktih.

— Samoupravnem sporazumu o podeljevanju kreditov za grad-

1978, ne smemo pa prekoračiti z zakonom določenega skrajnega roka — to je 11. 12. 1978.

Delavski sveti TOZD in DSSS delovne organizacije so na zadnjih sejah v mesecu avgustu dali v javno razpravo osnutke — Pravilnika o delovnih razmerjih, Pravilnika o odgovornosti delavcev, delavski sveti TOZD in DSSS v Črnučah — Samoupravni sporazum o skupnih nalogah ljudske obrambe, civilne zaštite in družbene samozaščite in Pravilnik o uresničevanju skupnih nalog ljudske obrambe, civilne zaštite in družbene samozaščite ter osnutek pravilnika o varstvu pri delu.

Delavski svet DSSS je na 8. redni seji dne 24. 8. 1978 že sprejel Pravilnik o delovnih razmerjih. Pravilnik o uresničevanju



njo stanovanj in oddajanju najemniških stanovanj za TOZD in DSSS v Črnučah s spremembo 2. odst. 9. člena, da delavski sveti imenujejo poleg članov stanovanjske komisije še njihove namestnike.

— Pravilniku o organizaciji in vodenju knjigovodstva v delovni organizaciji

— Pravilniku o volitvah organov

— Poslovniku skupnega delavskega sveta

— Pravilniku o službenih potovanjih in nadomestilih OD

Delavski sveti TOZD in DSSS so sprejeli program izvajanja določil zakona o združenem delu delovne organizacije Elma in obtem imenovali posebne komisije z nalogo, da obveščajo delavce, organe upravljanja, organe samoupravne delavske kontrole in sindikat o izvršitvi programa. Predsednik komisije za izvajanje določil zakona o združenem delu v TOZD Transformatorji, delegati delavskega sveta TOZD Gospodinjinski aparati in TOZD Elektromaterial Lendava ugotavljajo, da delovna organizacija še ni sprejela predloga Samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih med TOZD in DSSS, Samoupravnega sporazuma o osnovah plana delovne organizacije, Samoupravnega sporazuma o delitvi premoženja. Pravilnik o inovacijah in tehničnih izboljšavah, Pravilnik o poslovni tajni in da morajo biti vsi samoupravni splošni akti sprejeti do 30. 9.

skupnih nalog ljudske obrambe, civilne zaštite in družbene samozaščite ter razglasil Samoupravnega sporazuma o skupnih nalogah ljudske obrambe, civilne zaštite in družbene samozaščite, ki veljajo od dneva sprejema oz. razglasitve.

Skupni delavski svet pa je na 3. redni seji dne 1. 9. 1978 določil osnutek Samoupravnega sporazuma o izobraževanju v delovni organizaciji in dal pobudo zborom in delavskim svetom TOZD in DSSS, da ga obravnavajo in dajo svoje pripombe.

V izdelavi sta še osnutka: Pravilnik o varstvu pred požarom in Pravilnik o varstvu zraka.

V avgustu je delavski svet TOZD—GA na 9. redni seji še:

— imenoval delegata v Domski svet Staneta Sadarja in njegovega namestnika Mijo Varšiča. njun mandat traja dve leti;

— servisni službi odobril polovično ceno rabljene plošče vlačilnega likalnika tip DA-04.8 v znesku 107,00 din;

— soglašal s sklepom delavskega sveta TOZD Elektromaterial Čatež, da odproda del svojih osnovnih sredstev (zgradbe zemljišča na Čatežu) DO Mercator — TOZD Gradišče Trebnje;

— vsem udeležencem sej delavskega sveta odobril sejnino v znesku 50,00 din če seja traja dalj kot eno uro;

— razrešil Aleksandra Rozmana kot člana stanovanjske komisije in imenoval novega — Staneta Hribarja.

Izvršni odbor omenjene TOZD pa je na dveh sejah odobril Viktorju Ajlecu službeno potovanje s kombijem v Salzburg in Sulzbach v času od 21. 8. do 23. 8. in od 4. 9. do 6. 9. 1978. Gorivo in dnevnice bo plačal TOZD Transformatorji, saj bo peljal 450 kosov transformatorjev v firmo SYSKAB.

Delavski svet TOZD Elektromaterial Lendava je na 11. redni seji še:

- imenoval Jožeta Rožmana za namestnika člana finančnega odbora delovne organizacije;

- pri DES TOZD Ljutomer najel kredit v znesku 160.000 din, največ za dobo treh mesecev po obrestni meri do 12 %;

- umaknil sklep 10. redne seje, da se bo vloga Stefana Špilaka za dodelitev posojila za gradnjo stanovanjske hiše upoštevala prioritarno.

Delavski svet TOZD Elektromaterial Čatež je na svoji seji dne 9. 8. 1978 tudi imenoval delegata finančnega odbora Bregar Stanislavo, za njenega namestnika pa Franca Anžlovarja; imenoval komisijo za odpis drobnega inventarja in dal pobudo sindikalni organizaciji, da le-tega proda. Delavci TOZD I. in II. izmena so dne 12. 8. delali, osebnih dohodkov tega dne so namenili za odpravo naravnih posledic v Pomurju. Delavski svet se strinja s tem, da se organizira prevoz delavcev na relaciji Čatež—Gabrovka—Čatež.

Delavski svet delovne skupnosti Skupnih služb je na 8. redni seji dne 24. 8. 1978 še:

- zavrnil vlogo Pavla Omana za opravljanje del in nalog individualnega poslovnega organa DSSS, ker je nepopolna;

- ponovno razpisal dela in naloge individualnega poslovnega organa — direktor DSSS. Javni razpis bo izvedla komisija, ki jo je imenoval delavski svet na svoji 4. redni seji z dne 17. 6. 1978;

- imenoval Uroša Fekonjo za opravljanje del in nalog individualnega poslovnega organa — direktorja ekonomsko finančnega sektorja in dal soglasje, da se mu ob razpisu sredstev za stanovanjsko izgradnjo odobri v naslednjem letu ali pozneje 200.000 din posojila za gradnjo stanovanjske hiše;

- spremenili so Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest v DSSS tako, da se dela in naloge izdelovalec prototipov črta v delovni skupnosti Skupnih služb;

- Leopoldu Babšku in Bajalski Iliju pa je odobril nadomestilo OD v višini 20 % obračunske postavke prodajno tehničnih zastopnikov. Omenjena zastopnika opravljata dodatno vsa opravila v zvezi zastopstva Rowente za Jugoslavijo in tržišča Črne Gore.

STALIŠČA ZBORA ZDRUŽENEGA DELA SKUPŠČINE MESTA LJUBLJANE

Delegati zbora združenega dela Skupščine mesta Ljubljane so ob razpravi o osnutkih odlokov o obvezni pripravi dokumentov »Ljubljana 2000« in srednjeročnih planov za obdobje 1981—1985, obravnavali tudi predlog mestnega sindikalnega sveta Ljubljane, da je potrebno ob razpravi o teh dokumentih ugotoviti tudi, kako poslujejo OZD v tekočem letu, da ocene in analize gospodarjenja v OZD ne smejo dobiti značaja formalnega potrjevanja, am-

pak je nujno opraviti temeljito razpravo o polletnem gospodarjenju in kritično oceniti svoje delo ter se dogovoriti o izvrševanju nadaljnjih nalog.

Delegati delavskih svetov vseh TOZD, člani poslovnega odbora in delegati skupnega delavskega sveta so pred kratkim že razpravljali o proizvodnji v TOZD. Ustava in zakon o združenem delu nas namreč zavezuje, da še hitreje razvijamo samoupravne socialistične odnose, zasnovane na demokraciji združenega dela, in da z najširšo ustvarjalno udeležbo nas vseh razliščujemo konkretna vprašanja. To ni samo čas, v katerem se ozremo nazaj, na vsa naša prizadevanja in napake, ampak tudi obdobje, ko moramo temeljito in kritično oceniti svoje delo in se dogovoriti, kako bomo delali vnaprej in obvladovali slabosti in težave.

Delavci TOZD — GA so sicer sklenili, da bodo v letu 1978 proizvedli 563.546 NNU, v polletju torej 281.773 NNU, vendar so proizvedli 235.843 NNU ali dosegli plan 94 % v prvi polovici poslovnega leta 1978. Delegati delavskega sveta so na 9. redni seji ugotovili vzroke nedoseganja plana proizvodnje — pomanjkanje delovne sile v oddelku štanc, ki ima vzrok predvsem v zastarelosti štanc, neizvršena nova proizvodnja, saj je le-ta dosegla le 7 % plana za leto 1978, nepravčasni dobavi polizdelkov od ostalih TOZD in DSSS ter slaba organizacija dela, ki se občuti ravno v Elmi, ki posluje na robu rentabilnosti. Zmanjšala se je tudi količina izdelkov za izvoz. Delegati so še ugotovili, da praktični niso bili dobro nadomestilo za doseg plana v mesecu juniju in juliju, ter sklenili, da bodo štance poslali v TOZD Elektromaterial Čatež — tudi zaradi delovne sile.

Delegati so se vprašali, zakaj v avgustu niso dosegli plana, saj stali niso, v oddelku montaže tudi ne primanjkuje delovne sile. Vzrok je morda v prekratkih serijah in slabi kakovosti polizdelkov, kar se v montaži še najbolj pozna. Delegati delavskega sveta in člani družbenopolitičnih organizacij so ugotovili, da delovne sile primanjkuje tudi v TOZD Orodjarna, saj popravlja starih orodij naraščajo.

V TOZD Transformatorji so delegati ugotovili, da je dovolj materiala na zalogi, a kljub temu niso dosegli plana proizvodnje. Upajo, da bodo rešili problem tako, da bodo z izrednim delom več naredili, v nasprotnem primeru pa poiskali zunanje kooperante. Primanjkuje tudi ca. 15 proizvodnih delavcev. Direktor TOZD je še predlagal, da bi delavski svet spremenil Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest v TOZD tako, da bi vnesel dela in opravila novega delovnega mesta kalkulant — analitik stroškov. Tudi seje delavskega sveta so predolge, treba jih bo skrajšati na 1 uro ali celo na pol ure, in povečati delovno disciplino v TOZD.

Na 12. redni seji so delegati delavskega sveta TOZD Elektromaterial Lendava in vodstveni delavci TOZD obtoževali službe v delovni skupnosti Skupnih služb in vse TOZD delovne organizacije za nedoseganje plana proizvodnje in sklenili, naj le-ti pripravijo poročilo o svojem delu, ki ga opravljajo za TOZD. V poročilu naj opozorijo na težave, ki pri tem poslovanju nastopajo in hkrati predlagajo ukrepe za reševanje teh težav.

Na vseh sejah delavskih svetov so se delegati razšli z zavestjo dobrega in odgovornega gospodarja potem, ko so sklenili, da morajo »več delati« in odpraviti ozka grla.

REFERENDUM USPEL

Na referendumih TOZD delovne organizacije, ki so bili od 14. 6. do 8. 8. 1978 so delavci sprejeli sklep o izločitvi delovne organizacije iz SOZD TEGO. Sklep o izločitvi je Elma dolžna dostaviti vsem delovnim organizacijam v sestavi SOZD TEGO in delavskega sveta SOZD TEGO v roku 8 dni po sprejemu sklepa, to je od dne 1. 9. 1978, ko je sklep o izločitvi delovne organizacije razglasil še skupni delavski svet. Vendar pa to ne pomeni, da prenehajo sodelovati z delovnimi organizacijami s katerimi že dalj časa sodelujemo, pa so članice omenjene sestavljene organizacije.

KOMISIJE ZA OCENJEVANJE INDIVIDUALNE USPEŠNOSTI POSREDNO PROIZVODNIH DELAVCEV

Ker je delavski svet TOZD — GA na 3. redni seji dne 20. 5. 1978 sprejel spremembo 25. člena Pravilnika o ugotavljanju dohodka in delitvi sredstev za OD, da individualno uspešnost posredno proizvodnih delavcev ocenjujejo komisije v sestavi treh članov in dveh namestnikov na predlog vodij oddelkov, je na 9. redni seji imenoval člane in namestnike teh komisij za mandatno dobo dveh let.

V tehnološko-planskem oddelku so člani komisije Ivič Predrag, Dobovšek Franc in Drvarič Zoltan, namestnika članov pa Felle Lado in Vreček Ivanka. V oddelku administracije in evidence so člani Bartolič Francka, Rapotnik Cilka in Drame Danica, namestnica članov pa Žagar Ana in Čurin Joži. Sivec Rudi, Bolta Franc in Sklander Franc so člani komisije, Dornik Amalija in Bujanič Drago pa namestnika članov komisije v skladišču surovin. V skladišču finalnih izdelkov so člani komisije Hvastja Joži, Erceg Franc in Starin Majda, namestnika omenjenih članov pa Dimitrovič Marjan in Klemen Janko. V oddelku energetika so člani Grajzer Franc, Poteko Edi in Loboda Gregor, njihovi namestniki pa Gabršek Maks in Smerajc Alojz. V oddelku stikalnic bodo preverjali individualno uspešnost posredno proizvodnih delavcev Erbida Janez, Bočkovec Štefan in Kunst Marjeta ter namestnika Klun Janez in Gradišar Vinko. V oddelku nekovin pa Sršen Jože, Avbelj Anton in Možina Marija, v primeru njihove odsotnosti pa Vrabčič Francka in Žužek Jože. Delavski svet je še imenoval člane komisije za ocenitev individualne uspešnosti v obratu površinske obdelave v sestavi Miklavc Jože, Poje Ivan in Zupančič Silvo kot člane, njihove namestnike pa Jožeta Zupančiča in Rezko Dragar. V splošnem oddelku pa Viktorja Ajleca, Angelco Gruđen, Miha Varšiča kot člane, njihova namestnika pa Tončko Zupančič in Staneta Modra. Uspešnost delavcev v montaži bodo na predlog nadrejenih ocenjevali Juras Anton, Vrboš Danica, Plesničar Slaviter Dobovšek Ivanka in Krlič Vlado. Delavski svet je imenoval tudi v oddelku kontrole komisijo v sestavi: Novak Danica, Pečar Danilo in Novak Štefka kot čla-

ne, njihove namestnike pa Alojzijo Rojc in Ano Smerajc. V oddelku vhodne kontrole bodo ocenjevali uspešnost delavcev Bartolič Anton, Popovič Miloš, Podbevšek Milka, Stih Slavka in Harih Jasna. Uspešnost obratovodij in vodij pa bodo ocenjevali Nadrat Janez, Žnidaršič Viktor, Sadar Stane ter namestniki članov Koprivc Ivo in Kante Boris.

DELITEV SREDSTEV SKLADA SKUPNE PORABE

Delavski sveti TOZD in DSSS v Črnučah so se v mesecu avgustu odločili, da sredstva, ki so v skladu skupne porabe v višini 918.000 din razdelijo po številu zaposlenih v TOZD za kreditiranje stanovanjske izgradnje. Sredstva sklada skupne porabe TOZD — GA znašajo 302.092,65 din. TOZD Transformatorji din 52.435,75, TOZD Orodjarna din 56.348,90. Tudi delegati delovne skupnosti Skupnih služb so sredstva sklada skupne porabe v znesku 110.349,95 din namenili za kreditiranje stanovanjske izgradnje.

NOVA AVTOBUSA

Vsi vemo, da sta dva avtobusa iztrošena, delegati delavskega sveta TOZD — GA pa so se le odločili za nakup novih, znamke TAM 170A 11T-turistične izvedbe, ki ju bo izdelala Avtomontaža Ljubljana. Skupna cena obeh avtobusov je 1.478.888 din. Elma mora ob sklenitvi pogodbe pred prevzemom vozil plačati lastno udeležbo v višini 50 % od vrednosti vozil, kar znaša 739.444 din. Ostanek kupnine v znesku 739.444 din je blagovni kredit, ki ga je Elma dolžna odplačevati v 12 % obrestmi od 15. 1. 1979 dalje v naslednjih rokih in zneskih:

I. obrok v znesku 184.861 din bodo plačali do 15. julija z din 44.367 obrestmi in anuiteto 229.228 din.

II. obrok v znesku 184.861 din do 15. januarja z din 33.275 obrestmi in anuiteto 218.136 din.

III. obrok v istem znesku do 15. julija 1980. leta, z obrestmi 22.183 din in anuiteto din 207.044.

IV. obrok v istem znesku do 15. januarja 1981 z obrestmi din 11.092 in anuiteto din 195.953.

NOVA LITERATURA

Marksistično knjižnico smo obogatili z novimi knjigami, ki si jih lahko izposodite vsak dan do 13. ure, v sobi upravne zgradbe št. 17

- Karl Marx — Friderich Engels — Zbrana dela v petih zvezkih

- Božidar Debenjak — V alternativi marksistične študije

- Janez Stanič — Zahodno evropske poti v komunizem

- Marx — Borchardt — Kapital

- Antonio Gramsci — Izbrana dela

- Antonio Sabriola — Izbrana dela

- Boris Kidrič — Izbrana dela v 4 zvezkih

- Vladimir Iljič Lenin — Izbrana dela

- Metod Mikuš — Pregled zgodovine NOB v Sloveniji

- Roza Luxemburg — Izbrani spisi

- Palmiro Togliatti — Izbrano delo

- G. V. Plehanov — Izbrani spisi

- Zdenko Roter — Cerkev in sodobni svet

- Dr. Pero Damjanović — Tito

Marta Stare

Nov delavec v novi sredini

Uspeh novega delavca je v veliki meri pogojen z njegovo vključitvijo v delovno sredino in z natančnostjo seznanitve z zahtevami njegovega novega dela.

Sprememba delovne sredine in običajno tudi delovnega področja, sta dva momenta, ki lahko povzročita neuspešno vključitev v delovno okolje in prilagoditev novim nalogam.

Uvajanje novih delavcev v Črnučah poteka v dveh delih. Splošni del zajema seznanitev z delovno organizacijo, samoupravnimi akti ipd. Drugi del pa zajema strokovno, delovno področje, na katerem se bo delavec udeleževal.

Sistem uvajanja neposredno proizvodnih delavcev poteka takole: ko je delavec sprejet, je seznanjen z organizacijo ELME, njeno dejavnostjo, s poudarkom na njegovih TOZD. Hkrati delavca seznanimo z važnejšimi določili oziroma povzetkom samoupravnih aktov. Poleg tega dobi delavec še praktične nasvete okrog urejanja bolniških dopustov, letnega dopusta, prevoza na delo in z dela. Ta prvi del uvajanja izvaja kadrovska služba. Drugi strokovni del pa izvede delovodja, obratovodja, mojster in podobni kadri. Delavec je v okviru tega uvajanja seznanjen z njegovim delom, pripravami za delo, varstvom pri delu in drugimi rečmi.

V primeru, da smo hkrati sprejeli več delavcev, organizira referent za izobraževanje uvajalni seminar. Tako je bil letos tak seminar za skupino galvanizerjev in brusarjev. Za te delavce smo organizirali peturni seminar, v okviru katerega so lahko slišali o delovni organizaciji, o varstvu

pri delu, kajti ti delavci delajo v posebnih pogojih. Nadalje jih seznanimo o vrstah neizgovornosti, ki se lahko pripetijo pri njihovem delu ter tudi o delovnih pripravah, o materialih, s katerimi se bodo srečevali v procesu dela. Ob koncu pa so si še ogledali črnuške TOZD.

Za strokovne delavce poteka uvajanje po vnaprej sestavljenem programu, za vsakega delavca posebej. V splošnem delu spozna organizacijo ELME, delovno skupnost skupnih služb, TOZD in tudi posamezna področja dela sektorjev in oddelkov, proizvodno dejavnost TOZD in podobno. Drugi strokovni del pa zajema seznanitev z zahtevami in nalogami, ki so zastavljene na določenem delovnem področju, ki ga bo zasedal tisti delavec.

Program uvajanja pripravi referent za izobraževanje, odgovornost za izvedbo pa ima nosilec uvajanja, ki je običajno vodja službe ali oddelka kamor je delavec prišel. Vendar pa se pri izvajanju teh programov običajno zatika. Tako imenovani mentorji pogosto navajajo preobremenjenost pri delu in podobne »upravičene« razloge, ki bi naj bili vzrok, da marsikateri delavec ni videl celotne delovne organizacije, pa še celo najbližjih proizvodnih prostorov ali oddelkov ne!

Menim, da bi morali tu izboljšati še marsikaj in vedeti, da je povsem človeško in nujno seznaniti novega sodelavca s sredino, v katero je prišel in z njeno dejavnostjo, sicer je »obsojen« na izoliranost in manjše možnosti za uspeh pri delu.

Mirko Povšnar

Nekaj o nezaupnici

O nezaupnici delavcem s posebnimi pooblastili se je v TOZD GA veliko govorilo.

Da bi lahko razjasnili, kako je do te nezaupnice sploh prišlo, je najbolje, da pregledamo nekatere razlage in sklepe, ki so bili podani na seji IO OOS TOZD GA z dne 22. 8. 1978, ki so se je udeležili tudi prizadeti delavci.

Na tej seji je bilo ugotovljeno, da na predhodni seji IO OOS TOZD GA ni bilo govora o nezaupnici, ampak o regularnem razpisu za delovna mesta s posebnimi pooblastili, kakor ga predpisuje samoupravni akt, o čemer so sklepale tudi druge družbenopolitične organizacije v TOZD.

Pri razpisu teh delovnih mest je glavna naloga IO OOS in vseh družbenopolitičnih organizacij, da pripomorejo k temu, da bodo prišli na vodilna delovna mesta res sposobni sodelavci.

Na seji dne 22. 8. 1978 je bilo ugotovljeno, da je prišlo do napake oziroma do nerodne formulacije sklepa. Do te napake je prišlo zaradi naslednjih vzrokov:

— govora je bilo o tem, da so bile tri delavke iz montaže na Občinskem sindikalnem svetu, in so se tam nekako izjasnile, da ne zaupajo vodilnemu kadru. Tako ravnanje je obsojano vredno, zato morajo biti družbenopolitične organizacije budne, da ne bodo posamezniki poskušali uveljavljati svojih osebnih interesov v imenu vseh zaposlenih;

— do formulacije o nezaupnici je prišlo tudi zaradi nezadostne

usposobljenosti zapisničarke, ki je zapisnik pisala in podpisnika zapisnika.

Na tem sestanku političnega aktiva in prizadetih delavcev, so bili sprejeti naslednji sklepi:

— da zapisnik in sklepi niso bili formulirani tako, kot je potekala razprava;

— da IO OOS ni sklepal o nezaupnici delavcem s posebnimi pooblastili, ampak samo o tem, da se gre v razpis omenjenih del in opravi na podlagi samoupravnega akta;

— da sta za formulacijo o nezaupnici odgovorna predsednik OOS TOZD — GA in zapisnikar;

— da IO OOS na prvem zboru delavcev poda poročilo o dejanskem poteku razprave in o sklepih, ki so bili sprejeti;

— da je na podlagi situacije, ki je nastala po objavi zapisnika, potrebno v času razpisa podati o vsakemu izmed prizadetih strokovno in družbenopolitično oceno. Za pripravo strokovnega dela ocene je odgovoren direktor TOZD, za pripravo družbenopolitične ocene pa so odgovorni člani IO OOS TOZD iz posameznih oddelkov. Ta ocena naj bi nastala na podlagi razgovorov z delavci. Na osnovi teh ocen bo IO OOS TOZD sklepal, kateri izmed delavcev s posebnimi pooblastili se pri njegovih morebitnih ponovnih kandidaturah podpira. Pri družbenopolitični oceni pa naj sodelujejo tudi družbenopolitične organizacije.

Nada Radin

Na podlagi določil 9. in 33. člena Samoupravnega sporazuma o podeljevanju kreditov za gradnjo stanovanj in oddajanju najemnih stanovanj, delavski sveti:

TOZD Gospodinjski aparati

TOZD Transformatorji

TOZD Orodjarna

DS Skupne službe

razpisujejo

NATEČAJ

I. ZA DODELJEVANJE KREDITOV ZA STANOVANJSKO GRADNJO

Z gospodarskim načrtom za leto 1978 je določeno, da bo do 31. 12. 1978 po posameznih zbirnih postavkah zbranih 1.939.114,55 din, namenjenih izključno za kreditiranje stanovanjske gradnje in nakupa stanovanj.

Po sklepu v naslovu navedenih delavskih svetov se v tem natečaju poudarja 31. člen Samoupravnega sporazuma, ki navaja, da kolikor časovna dinamika nakupa ali gradnje dopušča, naj stanovanjska komisija predlaga kredit v obliki vezave pri Stanovanjsko-komunalni banki. TOREJ NAJ SE NATEČAJA UDELEŽIJO VSI TISTI PROSILCI, KI POTREBUJEJO KREDITNA SREDSTVA TAKOJ IN DO VKLJUČNO LETA 1980.

V vprašalniku o potrebnih sredstvih naj navedejo realne potrebe po višini kredita in leto koriščenja (1978, 1979 in 1980).

Delavci, ki se bodo udeležili tega natečaja morajo vložiti PROŠNJO Z NASLEDNJI MI PODATKI:

- splošne podatke o prosilcu;
- višino zaprošenega kredita;
- namen porabe kredita;
- obrazložitev prošnje;
- izjava, da delavec pristane na pogodbeno obveznost;
- predvidena vrednost investicije;
- znesek lastne udeležbe.

Prosilci ki potrebujejo kredit v letu 1978, morajo K PROŠNJI

PRILOŽITI ŠE:

- potrdilo računovodstva o obstoječih obveznostih prosilca;
- pismeno izjavo o vseh finančnih obveznostih delavca, evidentirano izven delovne organizacije;
- dokazilo o preureditvenih delih;
- dokazilo o predvidenih sredstvih za lastno udeležbo;
- kupno pogodbo ali gradbeno dovoljenje.

Prosilci, ki bodo kredit koristili v letu 1979 in 1980 pa morajo dokumentacijo k prošnji priložiti pred rokom koriščenja.

ROK ZA PRIJAVO TRAJA OD 20. 9. 1978 DO VKLJUČNO 5. 10. 1978. PROŠNJE S PRILOŽENO DOKUMENTACIJO PA ZBIRA KADROVSKO ORGANIZACIJSKI SEKTOR.

II. ZA DODELITEV SAMSKE SOBE

Samska soba se nahaja v bloku na Cesti 24. junija 66 v podstrešni etaži s skupnimi toaletnimi prostori. Glede na to, da so v tem deljenem stanovanju same ženske osebe, so v naslovu navedeni delavski sveti sklenili, da naj se tega natečaja udeležijo le samske ženske osebe.

Prosilke naj oddajo prošnjo z naslednjimi podatki:

- splošne podatke o prosilki;
- opis stanovanjskih razmer;
- navedbo, da prosilka v zadnjih dveh letih ni bila lastnik ali solastnik stanovanja oziroma da je še lastnik ali solastnik stanovanja.

K prošnji je potrebno priložiti še naslednjo dokumentacijo:

- Vprašalni list (dobite ga v Kadrovske organizacijske sektorju);
- priporočilo zdravnika ali zdravniško potrdilo o zdravstvenem stanju prosilke;
- odločbo o morebitni udeležbi v NOB;
- ostalo dokumentacijo (sodne odločbe itd.);
- potrdilo o višini OD.

Rok za prijavo traja od 20. 9. 1978 do vključno 5. 10. 1978. Vse interesentke naj vložijo prošnjo z ustrežno dokumentacijo v kadrovske organizacijske sektorje.

O prispelih prošnjah za oba natečaja bo stanovanjska komisija razpravljala in ugotovila prednostni vrstni red ter ga posredovala v obravnavo in potrditev delavskim svetom TOZD in DSSS s področja Črnuč.

Vtisi iz delovne organizacije

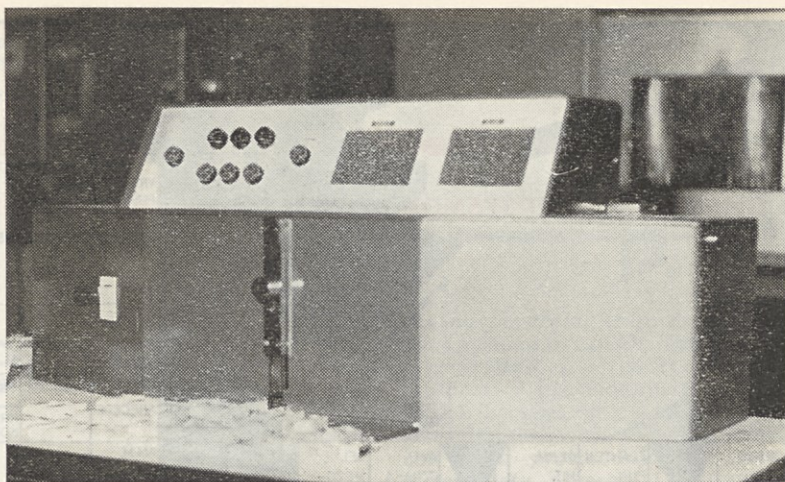
Je že tako, da moramo srednješolci poleg enoletnega ubadanja s teorijo opravljati še prakso trajajočo 15 delovnih dni. V teh dnevih naj bi se seznanili s samo proizvodnjo, z organizacijo dela in podobno. Toda za nas tu nastopi mnogo težav, saj imamo nekaj znanja, v katerega pa še sami ne zaupamo, pa ga vendar ni dovolj, da bi lahko samostojno opravljali delo, s tem pa delamo težave našim mentorjem, ki imajo že tako dovolj svojega dela. tako pa jih dostikrat prekinjamo v najbolj neugodnih trenutkih. Druga težava pa se pojavi pri pisanju dnevnika, saj nas večina opravlja isto delo več dni, posebno če delaš v proizvodnji in tako ugotoviš, da pravzaprav ne moreš ničesar napisati, če nočeš ponavljati in pisati vsak dan isto. Mnogi na nas gledajo kot na nepotreben mrčes, ki tako ali tako ničesar ne dela, temveč samo rine svoj nos v stvari, ki se ga ne tičejo.

Za nas same pa je praksa navkljub vsemu veliko doživetje, saj vsaj vidimo kako sploh delo poteka. Spoznaš, da se da veliko stvari poenostaviti, jih izpopolniti in tako z mnogo manj dela več doseči. Med opravljanjem svoje prakse sem od delavk in delavcev mnogokrat slišal, da v Elmi premalo skrbijo za delavca, toda vsem tem lahko povem, da se krepko motijo in da se tisti, ki določajo norme in podobno,

še kako zavedajo, da človek ni stroj, delajo pa to napako, da norme sproti ne kontrolirajo in po potrebi popravljajo, saj so nekatere norme stare že več kot 5 let, v teh letih pa se je gotovo pri opravljanju tega dela kaj spremenilo, saj se tehnika vsak dan spreminja, z njo pa se spreminja tudi način izdelave. Priznati pa je treba, da Elma izdeluje kakovostne in izredno lepe izdelke, če pa ne prodrejo na tržišče, je temu kriva zatrapanost trga s podobnimi izdelki. Tudi vsi obrati so še kar solidni, razen galvanike, ki pa resnično kaže izredno žalosten obraz. Opazil sem, da je v tovarni velik poudarek na športu, ki se lepo razvija in zajema čedalje širši krog ljudi predvsem mladih, medtem ko kakšnega kulturnega dogajanja sploh nisem zaznaval, kar pa se mi ne zdi dobro, saj je poleg telesa prav gotovo treba razvijati tudi duha, le tega pa lahko razvijaš samo z različnim udejstvovanjem ali pa s spremljanjem dogajanja in poznavanjem starejših kulturnih dobrin.

Sicer pa sem na počitniški praksi šele drugič in mogoče nimam prav, to pa lahko pripišemo morda nepoznavanju samega stanja v tovarni, kar pa se mi lahko oprost, saj se vsak človek lahko zmoti in ravno v tem se razlikuje od živali.

Marjan Novak



Nova priprava za preizkus trenutnega stikala

Priprava na sliki je namenjena preizkusu trenutnega stikala termostata EH Gr 65. Že pri osvojitvi proizvodnje tega izdelka pred nekaj leti, je bila izdelana podobna priprava, vendar se je zaradi iztrošenosti le-te pokazala potreba za izdelavo nove. Ker smo imeli v elektro laboratoriju z izdelavo takšne naprave že določene izkušnje, saj je bila že prva priprava izdelana pri nas, smo se s predstavniki TOZD GA dogovorili za izdelavo nove. Na pripravi so bile izvršene nekatere izboljšave, predvsem boljša preglednost signalizacije, lažji dostop do posameznih elementov v primeru popravila in hitrejši preizkus, saj se je čas preizkusa skrajšal za 30%. Priprava je bila v celoti izdelana v Elmi in sicer v elektrolaboratoriju in v TOZD Orodjarna, kjer so bili izdelani mehanski sestavni deli.

Dušan Podlogar

Kadrovske spremembe v mesecu avgustu

DELAVCI, KI SO SPREJETI V DELOVNO RAZMERJE:

TOZD GOSPODINJSKI APARATI

— Fabjan Marjan, razporejen na delovno mesto vodja vzdrževalne dejavnosti, delo nastopil 1. 8. 1978

— Turha Anton, razporejen na delovno mesto PR galvanizer, delo nastopil 9. 8. 1978

— Mirnik Janez, razporejen na delovno mesto PR galvanizer, delo nastopil 15. 8. 1978

— Milanović Dragutin, razporejen na delovno mesto PR galvanizer, delo nastopil 24. 8. 1978

— Pajič Dragoljub, razporejen na delovno mesto PR galvanizer, delo nastopil 28. 8. 1978

— Santrač Dragan, razporejen na delovno mesto PR galvanizer, delo nastopil 30. 8. 1978

— Horvat Dragutin, razporejen na delovno mesto štancarja, delo nastopil 15. 8. 1978

— Andrič Vukana, razporejena na delovno mesto štancarke, delo nastopila 24. 8. 1978

— Morela Sonja, razporejena na delovno mesto monterke, delo nastopila 16. 8. 1978

— Džonlić Dragutin, razporejen na delovno mesto transporterja v montaži, delo nastopil 17. 8. 1978

— Zlatković Snežana, razporejena na delovno mesto monterke, delo nastopila 29. 8. 1978

— Milosaljevič Jovanka, razporejena na delovno mesto šilke, delo nastopila 24. 8. 1978

DELAVCI, SPREJETI ZA ČAS POČITNIC

— Rihar Boštjan, razporejen na delovno mesto štancarja, delo nastopil 1. 8. 1978

— Lampič Vojka, razporejena na delovno mesto štancarke, delo nastopila 1. 8. 1978

— Rapoti Lidija, razporejena na delovno mesto monterke, delo nastopila 1. 8. 1978

— Hvastija Irena, razporejena na delovno mesto v lakirnico, delo nastopila 14. 8. 1978

TOZD TRANSFORMATORJI

— Šilc Jožefa, razporejena na delovno mesto navijalke, delo nastopila 24. 8. 1978

TOZD ORODJARNA

— Polanič Darko, sprejet v uk za poklic str. ključavničar, delo nastopil 1. 8. 1978

TOZD ELEKTROMATERIAL — ČATEŽ

— Kotar Marija, razporejena na delovno mesto vrtalke, delo nastopila 1. 8. 1978

— Gabrenja Marija, razporejena na delovno mesto vrtalke, delo nastopila 1. 8. 1978

— Bedene Marija, razporejena na delovno mesto vrtalke, delo nastopila 15. 8. 1978

TOZD ELEKTROMATERIAL — LENDAVAL

— Žlebnikar Zvezdodrag, razporejen na delovno mesto direktorja, delo nastopil 1. 8. 1978

DELAVCI, KI SO PREKINILI DELOVNO RAZMERJE

TOZD GOSPODINJSKI APARATI

— Kovačič Majda, monterka, sporazumno razrešena 5. 8. 1978

— Muršič Josip, brusač, odšel v JLA 27. 8. 1978

— Hren Darko, brusač, odšel v JLA 28. 8. 1978

— Baranič Ivan, štancar, sam zapustil delo 11. 8. 1978

— Šernek Drago, galvanizer, sam zapustil delo 11. 8. 1978

— Mesarič Anton, transporter v splošnem oddelku, sam zapustil delo 5. 8. 1978

— Oman Franc, PR ključavničar, sporazumno razrešen 31. 8. 1978

— Burič Blagomir, PR ključavničar, sam zapustil delo 28. 8. 1978

— Šteselj Ivanka, monterka, sporazumno razrešena z 31. 8. 1978

— Bezek Rozalija, snažilka, z 31. 8. 1978

DSSS

— Tomas Veronika, administratorica, razrešena v odpovednem roku 31. 8. 1978

— Kocijan Jožef, na delovnem mestu računovodja DSSS, odšel v roku poizkusne dobe 16. 8. 1978

Julka Velkavrh

OBVESTILO

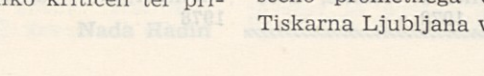
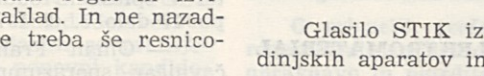
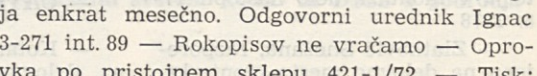
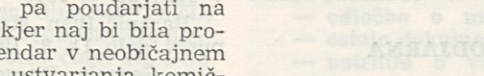
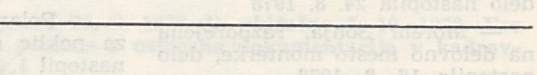
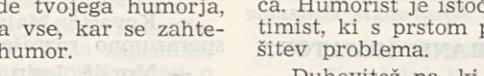
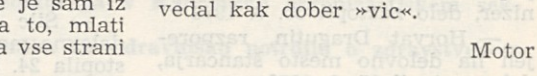
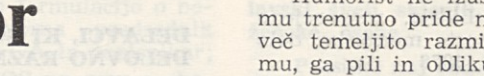
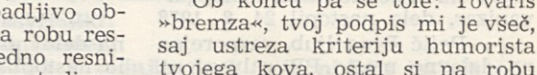
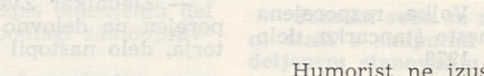
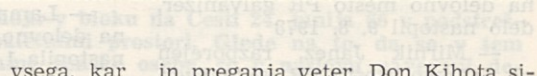
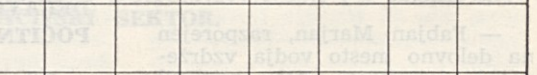
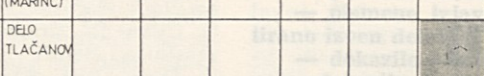
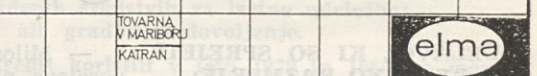
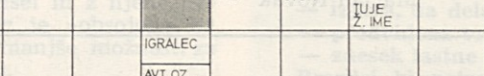
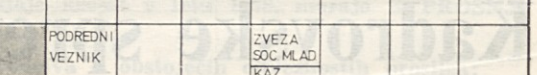
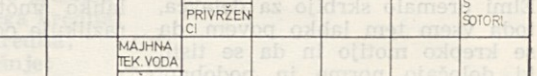
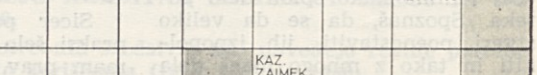
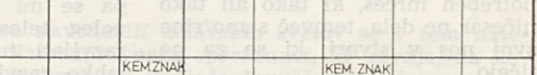
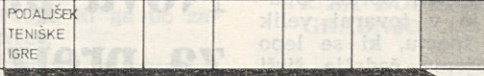
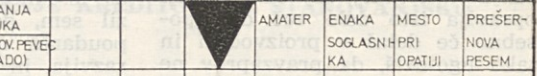
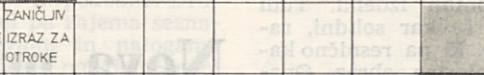
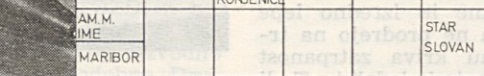
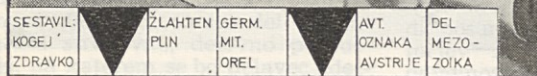
Knjigovodstvo osebnih dohodkov obvešča vse člane kolektiva, da redno dvigujejo svoje osebne dohodke in ostale obračune na izplačilni dan ali najkasneje do 20. v mesecu. Po tem datumu se mora denar po zakonu položiti na začasni račun in se ne bo za vsakega posameznika dvigal. Prosimo, da upoštevate to navodilo!

Majda Kvas

ZAHVALA

Ob prerani izgubi mojega dragega očeta, se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za podarjeni venec in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Miha Bokalič



Nekateri bralci so take vrste humorja ocenili dokaj kritično, seveda le v ožjem krogu svojih

No, eden izmed bralcev se je celo potrudil in »duhovitemu humoristu« takole odgovoril:

V. trojanus - dark smit

Kdor se hoče ukvarjati s humorjem, ta mora biti izredno inteligenten, dobro mora poznati

Cenjeni duhovitež — sam presodi, če si temu kos in bodi še do sebe nekoliko kritičen ter priznaj, da nisi!

Duhovitež pa, ki se je sam iz dolgočasje proglasil za to, mlati prazno slamo, maha na vse strani

Ob koncu pa še tole: Tovariš »bremza«, tvoj podpis mi je všeč, saj ustreza kriteriju humorista.

Motor